

1.2.2023

Pro Ysitien tavoitteet hallitusohjelmakaudelle 2023 – 2027

Valtatie 9 ja sitä myötäilevä rautatie on Suomen kattavin yhtenäinen poikittaisväylä länsirannikolta Turusta maan itärajalle Niiralaan saakka. Ysiväylä yhdistää viisi vahvaa yliopistokaupunkia (Turku, Tampere, Jyväskylä, Kuopio ja Joensuu) sekä suuren joukon elinvoimaisia seutukaupunkeja ja kuntia. Ysiväylä on sekä osa kansainvälistä ja valtakunnallista liikennejärjestelmää että keskeinen osa useiden maakuntien sisäistä liikenneinfraa. Sitä kutsutaan toisinaan Suomen uloimmaksi kehätieksi. Ysiväylän vaikutusalueella asuu yli miljoona ihmistä ja merkittävä osa Suomen kansantuotteesta muodostuu Ysiväylän vaikutusalueella.

Pro Ysitie -yhdistys haluaa tulevien kansanedustajien kiinnittävän huomiota valtatie 9:n merkitykseen koko vaikutusalueensa elinvoiman ja liikenneturvallisuuden mutta erityisesti maailman muuttuneesta geopoliittisesta tilanteesta johtuvien logistiikkavirtojen suunnanmuutosten sekä huoltovarmuuden näkökulmista. Elinkeinoelämän toimintaedellytysten varmistaminen ysi-väylän vaikutusalueella vahvistaa elinvoimaa alueellisesti mutta tasaa myös hallitsemattoman kasvun painetta pääkaupunkiseudulta. Henkilöliikenteen turvallisuus ja sujuvuus on varmistettava. Valtatie 9:n keskeisimpien kehittämiskohteiden on noustava tulevan hallituksen hallitusohjelmaan liikennepolitiikan kärkihankkeiden joukkoon osana Suomen kattavaa liikenneinfrastruktuuria, kestävästä aluekehitystä ja turvallisuuspolitiikkaa. Rahoituspäätökset valtatie 9:n korjaamiseksi pääväylätasoiseksi väyläksi on tehtävä tulevalle hallituskaudella.

Valtatie 9 kehittämisen tavoitteet yleisesti

- Ysiväylän tunnistaminen huoltovarmuuskriittiseksi pääväyläksi
- Liikenneturvallisuus: Liikenneonnettomuuksien vähentäminen
- Matka-aika: Pitkämatkaisen liikenteen ja kuljetusten matkanopeus on hyvä ja tasainen. Tien nopeusrajoitus on kaikkialla vähintään 80 km/h. Mahdollisimman paljon 100 km/h -jaksoja.
- Sujuvuus: Turvallisia ohitusmahdollisuuksia on säännöllisin välein. Rakennetaan 2 + 2 ohituskaisparit ja 4-kaistaosuudet vilkkaimmille osille väylää. Nopeusrajoitusvaihteluita on mahdollisimman vähän.
- Matka-ajan ennakoitavuus: Matka-ajan ennakoitavuus on hyvä. Elinkeinoelämän kuljetusten kustannustehokkuus ja täsmällisyys mahdollistetaan.
- Paikallinen liikkuminen ja maankäyttö (sivusuunnat): Pääteiden maankäyttö tukeutuu olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja liittyy päätiehen turvallisesti ja sujuvasti. Parannetaan pitkämatkaisen joukkoliikenteen palvelutasoa ja lisätään joukkoliikenteen käytön edellytyksiä sekä juna- että linja-autoliikenteen osalta.
- Kestävyys: Tieliikenteen kasvihuonepäästöjä vähennetään. Liikenteen melulle altistumista vähennetään. Liikenteestä aiheutuvaa pohjavesien pilaantumiseriskiä vähennetään. Tienpidon haitat maisemalle, kulttuuri- ja luonnonympäristölle vältetään.

Keskeiset tavoitteet yhteysväleittäin

1. Turku – Akaa – Tampere

- Turku–Tampere-yhteysväli alkaa Turun kehätieltä ja yhdistyy Akaassa valtatiehen 3. Yhteysväli on osa TEN-T kattavaa verkkoa ja Eurooppatietä E63. Yhteysväli on merkittävä sisämaan vientiteollisuuden kuljetusväylä. Turun meriyhteys Eurooppaan ja Euroopasta on kansallisestikin erittäin tärkeä niin henkilöliikenteen, kansainvälisen kaupan kuin huoltovarmuuden näkökulmista muuttuneessa geopolitisessa tilanteessa.
- Kyseinen yhteysväli on eteläisen Suomen ”kasvukolmion” yksi sivu, jonka kehittäminen on jäänyt jälkeen suhteessa sen taloudelliseen merkitykseen. Erityisesti Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan positiivinen elinkeinoelämän kehitys perustee monia Ysiväylän kehittämistoimenpiteitä tällä yhteysvälillä. Kansallisessa väyläpolitiikassa ja alueen keskuskaupunkien ja maakuntien tulisi nykyistä vahvemmin tunnistaa tämän kehityskäytävän merkitys.
- Yhteysvälin suunnitteluvalmiustilanne on verrattain hyvä (esim. kehityskäytäväselvitys vuodelta 2014) ja useita hankkeita on mahdollista käynnistää nopealla aikataululla. Esimerkiksi Aura-Loimaa jakso ei täytä 1.lk pääväylän kriteerejä ja sen onnettomuusriski ja tiheys ovat lähes kaksinkertaiset pääväyliä keskiarvoon. Vanhentuneen leveäkaistatien Lieto as – Aura -välin suunnitelma nelikaistaistamisesta on valmis. Jo kertaalleen suunnitelmat ovat vanhentuneet. Näin ei saa tapahtua toistamiseen. Liikennemäärät yhteysvälillä ovat moottoritietasoisia mutta tien kunto ei. Tiehankkeiden lyhyen aikavälin suunnitelmien painopiste tulee olla liikenneturvallisuuden parantamisessa sisältäen mm. liittymäparannukset, kanavoinnit, sillat, ohituskaistat, riista-aidat sekä tievalaistuksen.
- Ratapuolella hankkeiden painopiste on tasoristeysturvallisuuden ja raideliikenteen välityskyvyn parantamisessa. Yhteysväli on erityisen tärkeä tavaraliikenteen kannalta. Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen liitot sekä Turku – Akaa (Toijala) -yhteysvälin kunnat selvittävät parhaillaan mahdollisuuksia myös henkilöliikenteen lisäämistä eli paikallisjunaliikenteen käynnistämistä ratavälillä. Keskipitkällä aikavälillä Toijala-Tampere –rataosuuden kolmiraitistaminen palvelee sekä Tampere-Helsinki että Tampere-Turku –yhteysvälejä.

2. Tampere – Orivesi – Jyväskylä

- Ysiväylä yhdistää Pirkanmaan ja Keski-Suomen maakuntien keskuskaupungit. Yhteysvälin keskeisimmät kehityskohteet palvelevat sekä valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistä sekä seudullisen liikenteen sujuvoitumista sekä Tampereen että Jyväskylän kaupunkiseudulla. Molemmat kaupungit kehittyvät voimakkaasti ja niiden väliselle kehityskäytävälle syntyy myös uutta elinkeinotoimintaa (ml. matkailu).

- Lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä keskeisin kehittämiskohde on valtatie 9:n yhteysväli Tampereelta Orivedelle, joka on erittäin vilkasliikenteinen ja palvelutasoltaan sekä liikenneturvallisuukseltaan erittäin huono. Yhteysvälin perusparantaminen on ollut pitkään suunnitella. Perusparantamiselle on painavat perusteet liikenneturvallisuuksien, kansallisen liikennejärjestelmän tehokkuuden ja seudullisen maankäytön näkökulmasta. Yhteysvälille on hyväksytty yleissuunnitelma ja erillinen kehityskäytäväselvitys, joka puoltaa vaiheittaista etenemistä siten, että ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan mm. moottoritie Alasjärvi-Suinula –välillä, jonka tiesuunnitelma on valmis. Suinula-Orivesi välin tiesuunnitelman laatiminen keskikaiteelliseksi 4-kaistatieksi on parhaillaan käynnissä.
- Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä on ratkaistava mm. Jyväskylän Rantaväylän tilanne esim. VT9:n ja VT4:n yhdistävällä kehätieratkaisulla.
- Rautatieliikenteen osalta keskeinen pitkän aikavälin tavoite on kaksoisraide vaiheittain koko Tampere-Jyväskylä –yhteysvälillä. Lisäksi on tarkasteltava mahdollisuuksia kyseisen yhteysvälin lähijunaliikenteen kehittämiseen. Orivedelle ja Jämsälle rautatieliikenne on jo nykyisellään tärkeää ja esimerkiksi Muuramalla ja Kangasalla on valmiuksia kehittää lähijunaliikennettä.

3. Jyväskylä – Kuopio

- Jyväskylä – Kuopio –yhteysvälillä valtatie 9:n keskeisimmät kehittämiskohteet liittyvät liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseen. Tavoitteena on VT9:n ja VT4:n parantaminen Vaajakosken kohdalla, pidemmällä aikavälillä Vaajakosken keskustan ohittava moottoritie. VT9:llä Kanavuori–Lievestuore –välillä tie on riittämätön ja tulisi rakentaa jatkuvaksi ohituskaistatieksi. Koko yhteysvälillä tärkeimpiä toimenpiteitä ovat liittymien parantaminen (esimerkiksi teiden 13 ja 9 risteys Lievestuoreella sekä Suonenjoen keskustaliittymä), ohituskaistojen lisääminen sekä riista-aitojen parantaminen. Nämä toimenpiteet ovat erittäin hyödyllisiä sekä raskaan että henkilöliikenteen näkökulmasta.
- Raideliikenteen osalta tällä yhteysvälillä on kysymys enemmänkin operointiin kuin infraan liittyvistä kehittämistarpeista.
- Vaikuttamistyön kehittämisen osalta on syytä kiinnittää huomiota siihen, että Ysitien merkitys tunnistetaan yhtä vahvaksi kuin Vitostien merkitys.

4. Kuopio – Joensuu – Niirala

Ysitien itäisin osuus Kuopio – Joensuu – Niirala yhdistää maakuntakeskukset Kuopion ja Joensuun toisiinsa sekä toimii yhteytenä Niiralan kv-rajanylityspaikalle.

Näistä näkökulmista oleellisimpia kehitettäviä kohteita ovat:

Ysitien Itäisin osuus Kuopio-Joensuu-Niirala yhdistää maakuntakeskukset Kuopion ja Joensuun toisiinsa sekä toimii yhteytenä Niiralan kv-rajanylityspaikalle.

- Näistä näkökulmista oleellisia kehitettäviä kohteita ovat:
- Kuopio - Joensuu –yhteysväliillä nopeimpia toteutettavia kohteita ovat tiesuunnitelmien osalta Ylämyllyn (Välikangas – Honkalampi, Ylämyllyn eritasoliittymä) ja Riistaveden (Vartiala – Riistavesi) kohdat. Lisäksi on nostettava suunnitteluvalmiutta esimerkiksi Kuusjärven ohituksen osalta, jotta liikennepoliittiseen keskusteluun kyetään nostamaan hyvin perustelluja hankkeita.
- Joensuusta etelään ysitie ja kuutostie yhdistyvät. Mutkaiselle ja mäkiselle Niittylahti – Onkamo -välille tarvitaan mm. lisää ohituskaistoja.
- Ysitien itäisimmällä osuudella Onkamosta Venäjän rajalle liikenneturvallisuuden kannalta haastavin uudisrakennettava tieosuus on noin 10 kilometrin mittainen kapea ja mutkainen väli Niiralasta Marjomäkeen. Myös Niirala-Värtsilän kansainvälinen rajanylityspaikka tarvitsee investointeja.
- Raideliikenteessä tällä yhteysväliillä keskeistä on Joensuu – Varkaus – Pieksämäki -yhteyden riittävän palvelutason turvaaminen.

Kysymykset eduskuntavaaliehdokkaille

1. Mikä merkitys Ysiväylällä mielestäsi vaalipiirisi alueella on?
2. Miten Ysiväylää pitäisi mielestäsi lähivuosina kehittää? Nimeä vähintään kaksi toimenpidettä.
3. Mitä Ysiväylästä pitäisi mielestäsi tulevaan hallitusohjelmaan kirjata?
4. Oletko mukana/lähtisitkö mukaan vuonna 2022 perustetun Ysiväylän kansanedustajaverkoston toimintaan? Miksi kyllä/ei?

Eduskuntavaaliehdokkaita pyydetään vastaamaan kysymyksiin helmikuun loppuun mennessä linkin kautta aukeavaan kyselyyn <https://link.webpolsurveys.com/S/96F05A92AAC20127> Ehdokkailta saaduista vastauksista tehdään kooste ja tiedote, joka julkaistaan maaliskuun alussa. Kiitos yhteistyöstä!

Lisätiedot ja yhteydenotot

Pro Ysitie ry

Juha Piironen

hallituksen puheenjohtaja
juha.piironen@suonenjoki.fi
044 758 1403

Terhi Källi

toiminnanjohtaja
terhi.kalli@aura.fi
040 630 5340